

AN ROINN OIDEACHAIS

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 1997

0285

GREEK — ORDINARY LEVEL

(400 marks)

FRIDAY, 27 JUNE — MORNING, 9.30 to 12.30

1. Translate into English **any three** of the passages **A, B, C, D.** (All passages carry equal marks):— [210]

A.

(Naval engagements between the Athenians and Spartans.)

Μετὰ δὲ ταῦτα οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον ἦλθεν ἐξ Ἀθηνῶν Θυμοχάρης ἔχων ναῦς ὀλίγας· καὶ εὐθὺς ἐνανμάχησαν αὐτῆς Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι, ἐνίκησαν δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι, μετ' ὀλίγον δὲ τούτων Δωριεὺς ὁ Διαγόρου εἰς Ἑλλάσποντον εἰσέπλει τέτταροι καὶ δέκα ναυσὶν ἅμα ἡμέρα. κατιδὼν δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων ἡμεροσκόπος ἐσήμηνε τοῖς στρατηγοῖς. οἱ δὲ ἀνηγάγοντο ἐπ' αὐτὸν εἴκοσι ναυσὶν, ἃς ὁ Δωριεὺς φυγῶν πρὸς τὴν γῆν ἀνεβίβαξε τὰς αὐτοῦ τριήρεις, ἐγγὺς δὲ γενομένων τῶν Ἀθηναίων ἐμάχοντο ἀπὸ τε τῶν νεῶν καὶ τῆς γῆς μέχρι οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέπλευσαν εἰς Μάδντον πρὸς τὸ ἄλλο στρατόπεδον οὐδὲν πράξαντες. Μίνδαρος δὲ κατιδὼν τὴν μάχην ἐν Ἰλίῳ θύων τῇ Ἀθηνᾷ, ἐβοήθει ἐπὶ τὴν θάλατταν.

XENOPHON (70)

ἡμεροσκόπος: look-out, watcher; σημαίνω: I give a signal; ἀνάγομαι: I put to sea; ἀναβιβάζω: I beach, put ashore; μέχρι: until; θύω: I sacrifice.

B.

(The Syracusans reckon they must get control of the Epipolae, and select troops to achieve this.)

Καὶ οἱ Συρακόσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους, ὡς ἐτύθοντο τοὺς τε ἰππέας ἤκοντας τοῖς Ἀθηναίοις καὶ μέλλοντας ἤδη ἐπὶ σφᾶς ἰέναι, νομίσαντες, ἐὰν μὴ τῶν Ἐπιπολῶν κρατήσωσιν οἱ Ἀθηναῖοι, οὐκ ἂν ραδίως σφᾶς, οὐδ' εἰ κρατοῖντο μάχη, ἀποτεριχθῆναι, διενοοῦντο οὖν τὰς προσβάσεις αὐτῶν φυλάσσειν, ὅπως μὴ κατὰ ταῦτα λάθωσι σφᾶς ἀναβάντες οἱ πολέμοι· οὐ γὰρ ἂν ἄλλη γε αὐτοὺς δυνηθῆναι. καὶ οἱ μὲν ἐξελεθόντες πανδημεὶ ἐς τὸν λειμῶνα παρὰ τὸν Ἄναπον ποταμὸν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ (ἐτύγχανον γὰρ αὐτοῖς καὶ οἱ περὶ τὸν Ἑρμοκράτη στρατηγοὶ ἄρτι παρεληφότες τὴν ἀρχὴν) ἐξέτασιν τε ὀπλῶν ἐποιοῦντο καὶ ἑξακοσίους λογάδας τῶν ὀπλιτῶν ἐξέκριναν πρότερον, ὧν ἦρχε Διόμιλος, φυγὰς ἐξ Ἄνδρον, ὅπως τῶν τε Ἐπιπολῶν εἰεν φύλακες.

THUCYDIDES (70)

κρατέω: I get control of; σφᾶς: themselves; ἀποτεριχίζω: I encircle, blockade; προσβάσεις: the approaches; λανθάνω: I escape notice; λειμών: meadow; παραλαμβάνω: I receive, undertake; ἐξέτασις: review.

C.

(Helen urges Teukros to flee. He does not recognise her and thinks she is a nicer person than Helen.)

ΕΛΕΝΗ

σὺ δ' ἐκλιπὼν
γῆν τήνδε φεῦγε πρίν σε παῖδα Πρωτέως
ἰδεῖν, ὅς ἄρχει τῆσδε γῆς· ἄπεισι δὲ
κυσὶν πεποιθὼς ἐν φοναῖς θηροκτόνοις·
κτείνει γὰρ Ἕλληνας ὄντιν' ἂν λάβῃ ξένον.

ΤΕΥΚΡΟΣ

καλῶς ἔλεξας, ὦ γύναι· θεοὶ δέ σοι
ἔσθλων ἀμοιβὰς ἀντιδωρησαίαιτο.
Ἐλένη δ' ὅμοιον σῶμ' ἔχουσ' οὐ τὰς φρένας
ἔχεις ὁμοίως, ἀλλὰ διαφόρους πολὺ.
κακῶς δ' ὄλοιτο μὴδ' ἐπ' Εὐρώτα ῥοὰς
ἔλθοι· σὺ δ' εἴης εὐτυχῆς αἰεὶ, γύναι.

EURIPIDES (70)

πρίν: before; κύων: hound; θηροκτόνος: hunting; ξένος: stranger; ἔσθλος: good, valuable;
ἀμοιβή: repayment; ὅμοιος: like, resembling; ὄλοιτο: May she perish! ῥοή: stream.

D.

(Antenor proposes to the Trojans that they hand back Helen and her belongings.)

ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνησαν βασιλῆες.
Τρώων αὐτ' ἀγορῇ γένητ' Ἰλίου ἐν πόλει ἄκρη,
δεινὴ τετρηγνῖα, παρὰ Πριάμοιο θύρῃσιν.
τοῖσιν δ' Ἀντήνωρ πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν
"κέκλυτέ μεν, Τρῶες καὶ Δάρδανοι ἢδ' ἐπίκουροι,
ὄφρ' εἴπω, τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
δεῦτ' ἀγετ', Ἀργείην Ἐλένην καὶ κτῆμαθ' ἅμ' αὐτῇ
δώμεν Ἀτρεΐδῃσιν ἀγειν· νῦν δ' ὄρκια πιστὰ
ψευσάμενοι μαχόμεσθα· τῶ σὺ νύ τι κέρδιον ἡμῖν,
ἢ τοι ὃ γ' ὡς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔξετο, τοῖσι δ' ἀνέστη
δῖος Ἀλέξανδρος.

HOMER (70)

ἐπαινέω: I praise; ἀγορή: assembly; τετρηγῶς: rowdy, confused; ἀγορεύω: I speak; κλύω: I hear;
κτῆμα: possession; ὄρκιον: oath; κέρδιον: gain, advantage; κατέζομαι: I sit down.

2.

[100]

(i) Translate into English (60)

ἀποχρεωμένων δὲ τούτοις τῶν Μυσῶν, ἐπεσέρχεται ὁ τοῦ Κροίσου παῖς, ἀκηκοῶς τῶν
ἐδέοντο οἱ Μυσοί. σὺ φαμένου δὲ τοῦ Κροίσου τόν γε παῖδά σφι συμπέμψειν, λέγει πρὸς
αὐτὸν ὁ νεογῆς τάδε· ὦ πάτερ, τὰ κάλλιστα πρότερόν κοτε καὶ γενναϊότατα ἡμῖν ἦν ἔς τε
πολέμους καὶ ἔς ἄγρας φοιτεοντάς εὐδοκμέειν. νῦν δὲ ἀμφοτέρων με τούτων ἀποκλήσας
ἔχεις, οὔτε τινὰ δειλίην μοι παριδῶν οὔτε ἀθυμίην. νῦν τε τέοισί με χρῆ ὄμμασι ἔς τε ἀγορῆν
καὶ ἔξ ἀγορῆς φοιτεόντα φαίνεσθαι; κοῖος μὲν τις τοῖσι πολήτησι δόξω εἶναι, κοῖος δὲ τις τῇ
νεογάμῳ γυναικί; κοίω δὲ ἐκείνῃ δόξει ἀνδρὶ συνοικεῖν; ἐμὲ ὦν σὺ ἢ μέθεις ἰέναι ἐπὶ τὴν
θήρην, ἢ λόγῳ ἀνάπεισον ὅπως μοι ἀμείνω ἐστὶ ταῦτα οὕτω ποιεόμενα. ἀμείβεται Κροῖσος
τοισίδε· ὦ παῖ, οὔτε δειλίην οὔτε ἄλλο οὐδὲν ἄχαρι παριδῶν τοι ποιεῶ ταῦτα, ἀλλὰ μοι ὄψις
ὄνειρου ἐν τῷ ὕπνῳ ἐπιστάσα ἔφη σε ὀλιγοχρόνιον ἔσεσθαι, ὑπὸ γὰρ αἰχμῆς σιδηρῆς
ἀπολέεσθαι.

READING GREEK

(ii) Answer **any four** of the following questions. (Each question carries ten marks):— (40)

- (a) Write a brief note on Solon's views on happiness.
- (b) Why had Adrastus come to Sardis, and how was he treated?
- (c) Tell what happened when Croesus was placed on the pyre.
- (d) Write on the attention the Greeks gave to oracles.
- (e) How would an Athenian have written *νεηνίης* and *κοῖος*? From what verbs do *ἀκηκώς* and *παριδων* come? Give the first person singular present tense.
- (f) Write briefly on Herodotus and his Histories.

3. Answer **three** of the following questions. At least **one** question must be chosen from Section A and **one** from Section B. The **third** question may be chosen from **either** section. (Each question carries thirty marks):— [90]

A.

- (i) Give an account of the Sicilian expedition. What were the consequences of that expedition for Athens?
- (ii) Write briefly on **two** of the following:— Cleon; Brasidas; Battle of Chaeronea; Battle of Issus.
- (iii) Outline the main events of the years 371-361 B.C. when Thebes was the leading power.
- (iv) Describe the main features of the Constitution of Cleisthenes.

B.

- (i) Write about Homer and his epic poems.
- (ii) Tell about the life and writings of Xenophon.
- (iii) Set down the main differences between Archaic statues and those from the Classical period.
- (iv) Explain (with drawings if you wish) the following features in a Greek temple:— Doric Column; Ionic Column; Frieze; Pediment.